

ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๕๗๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๑๗๒๓ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำ
ทะเบียนและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)
ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำ
ทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ
รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วเห็นว่า หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำ
ทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ความหมายของคำอธิบายศัพท์ไว้ไม่ชัดเจน
ส่งผลให้การบันทึกบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงอาศัยอำนาจ
ตามความในข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บ
รักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกบัญชีได้ถูกต้อง ชัดเจน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และรองรับ
การเบิกจ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิรับเงินโดยตรงแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
โดยดาวน์โหลดที่ www.dla.go.th ทั้งนี้ ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดศึกษาและทำความเข้าใจ
กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และติดตามดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้ถูกต้อง
เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๘๙๒๖

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน
และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และ
รายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน
การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนด
หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ เรียกว่า “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึก
บัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๘ ของหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และ
รายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๘ การรับรู้สินทรัพย์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะรับรู้เป็นสินทรัพย์ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ที่จะได้รับประโยชน์
เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์นั้น และมูลค่าของสินทรัพย์นั้นสามารถวัดได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ โดยให้
แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ดังนี้

(๑) เงินสดและเงินฝากธนาคาร ได้แก่ เงินสดในมือ เช็ค ตัวแลกเงิน และธนาคัติ ให้บันทึกบัญชี
เงินสดและเงินฝากธนาคารในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ โดยเปิดเผยรายละเอียดเงินสดและเงินฝากธนาคารไว้ใน
หมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๒) เงินฝากกระทรวงการคลัง ได้แก่

(๒.๑) บัญชีที่กระทรวงการคลังเปิดไว้ เพื่อฝากเงินของรัฐบาลให้กับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้บันทึกรายการขอเบิกเงินในระบบ GFMS ณ วันสิ้นปีงบประมาณ
ให้บันทึกบัญชีเงินฝากกระทรวงการคลังตามรายงานแสดงการเคลื่อนไหวเงินฝากกระทรวงการคลัง โดยเปิดเผย
รายละเอียดเงินฝากกระทรวงการคลังไว้ในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๒.๒) บัญชีที่กระทรวงการคลังเปิดไว้ เพื่อจ่ายเงินแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บันทึก
เป็นรายได้และรายจ่าย เมื่อได้รับหลักฐานการจ่ายเงินจากกระทรวงการคลังที่แสดงว่าได้จ่ายเงินแทนองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับผู้มีสิทธิรับเงินแล้ว

(๓) เงินฝากกองทุน ได้แก่ จำนวนเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งฝากเงินทุนส่งเสริมกิจการ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลและหรือเงินฝากกองทุนต่าง ๆ ที่ส่งสมทบตามที่มี
กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศ กำหนด

(๔) เงินประกัน ได้แก่ จำนวนเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเพื่อเป็นหลักประกันความเสียหายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๕) ลูกหนี้เงินยืม ได้แก่ ลูกหนี้ที่เกิดจากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน ให้บันทึกบัญชีลูกหนี้ในกรณีนี้ตามจำนวนที่ยืม

(๖) รายได้จากรัฐบาลค้ำรับ ได้แก่ จำนวนเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับจากรัฐบาล แต่ยังไม่ได้รับเงิน เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกบัญชีรายได้จากรัฐบาลค้ำรับตามจำนวนเงินที่ยังไม่ได้รับ

(๗) ลูกหนี้ค่าภาษี ได้แก่ ยอดรวมของลูกหนี้ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ลูกหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ และลูกหนี้ภาษีป้าย เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้เปิดเผยรายละเอียดลูกหนี้ค่าภาษีแต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๘) ลูกหนี้ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่ จำนวนเงินรายได้ประเภทภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่ยังเรียกเก็บไม่ได้ในปีงบประมาณที่เกิดรายได้ เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกบัญชีลูกหนี้ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

(๙) ลูกหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ จำนวนเงินรายได้ประเภทภาษีบำรุงท้องที่ ที่ยังเรียกเก็บไม่ได้ในปีงบประมาณที่เกิดรายได้ เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกบัญชีลูกหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ ตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับหลังหักเงินที่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้หัก

(๑๐) ลูกหนี้ภาษีป้าย ได้แก่ จำนวนเงินรายได้ประเภทภาษีป้าย ที่ยังเรียกเก็บไม่ได้ในปีงบประมาณที่เกิดรายได้ เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกบัญชีลูกหนี้ภาษีป้าย ตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

(๑๑) ลูกหนี้รายได้อื่น ๆ ได้แก่ จำนวนเงินรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บโดยมีระยะเวลาการชำระเงินที่แน่นอน ค่าเช่าทรัพย์สินจากบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่น หรือรายได้อื่นที่มีหลักฐานหรือสัญญาที่ระบุการชำระที่แน่นอน ซึ่งเรียกเก็บไม่ได้ในปีงบประมาณที่เกิดรายได้ เช่น ค่าน้ำประปา ค่าเช่าอาคาร เป็นต้น เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้บันทึกบัญชีรายได้อื่น ๆ ตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับหลังหักเงินที่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้หัก โดยเปิดเผยรายละเอียดลูกหนี้รายได้อื่น ๆ ไว้ในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๑๒) ลูกหนี้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ ลูกหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน ให้บันทึกบัญชีลูกหนี้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนตามมูลค่าตามสัญญาที่ได้กู้ยืมเงินไว้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑๓) ลูกหนี้อื่น ๆ ได้แก่ ลูกหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากรายได้จากการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บันทึกบัญชีลูกหนี้อื่น ๆ เมื่อสามารถระบุผู้รับผิดชอบได้ โดยเปิดเผยรายละเอียดลูกหนี้อื่น ๆ ไว้ในหมายเหตุประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

(๑๔) ลูกหนี้เงินยืมเงินสะสม ได้แก่ จำนวนเงินที่ได้ยืมเงินสะสมไปใช้จ่ายในกิจการบเฉพาะการหรือยืมเงินสะสมตรงจ่ายตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนด ไม่รวมเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ

(๑๕) ลูกหนี้เงินสะสม ได้แก่ บัญชีที่ใช้บันทึกสำหรับการยืมเงินสะสมตรงจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในกรณีที่ยังไม่ได้รับเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ โดยบันทึกคู่กับบัญชีเจ้าหนี้เงินสะสม และให้กลับรายการบัญชีเมื่อได้รับเงินหรือรับรายได้เงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ

(๑๖) เงินจ่ายล่วงหน้า ได้แก่ จำนวนเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายล่วงหน้าให้แก่คู่สัญญา ซึ่งเป็นผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ตามที่กฎหมายกำหนดและเงื่อนไขในสัญญา ก่อนที่คู่สัญญาจะเริ่มปฏิบัติงานจริงตามสัญญา”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความ ข้อ ๙ (๖) ของหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“(๖) เจ้าหนี้เงินสะสม ได้แก่ บัญชีที่ใช้บันทึกสำหรับการยืมเงินสะสมตรงจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในกรณีที่ยังไม่ได้รับเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ โดยบันทึกคู่กับบัญชีลูกหนี้เงินสะสม และให้กลับรายการบัญชีเมื่อได้รับเงินหรือรับรู้รายได้เงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์/เฉพาะกิจ”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกข้อความส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒ ในหมวด ๒ ของหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ส่วนที่ ๑ การบันทึกบัญชีรายได้ตามเกณฑ์คงค้างและเกณฑ์เงินสด”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อความส่วนที่ ๓ ในหมวด ๒ ของหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ส่วนที่ ๒ การบันทึกบัญชี เงินอุทิศเฉพาะเจาะจง เงินชดใช้ค่าเสียหาย และเงินรับฝากประเภทต่าง ๆ

ข้อ ๗ ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้เป็น (๕) ในข้อ ๑๑ ของหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“(๕) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระทรวงการคลังเบิกจ่ายเงินแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บันทึกเป็นรายได้ เมื่อได้รับหลักฐานการจ่ายเงินจากกระทรวงการคลังที่แสดงว่าได้จ่ายเงินแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับผู้มีสิทธิรับเงินแล้ว”

ข้อ ๘ ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้เป็น (๔) ในข้อ ๑๒ ของหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“(๔) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระทรวงการคลังเบิกจ่ายเงินแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บันทึกเป็นรายจ่าย เมื่อได้รับหลักฐานการจ่ายเงินจากกระทรวงการคลังที่แสดงว่าได้จ่ายเงินแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับผู้มีสิทธิรับเงินแล้ว”

ข้อ ๙ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๐ ของหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๐ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินภาษีที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้ หรือได้รับเงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาล ให้บันทึกบัญชีในทะเบียนเงินรายรับ และสมุดเงินสดรับเช่นเดียวกับข้อ ๑๘

กรณีที่กระทรวงการคลังเบิกจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิรับเงินแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกรับรู้รายได้และรายจ่าย เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับหลักฐานการจ่ายเงินจากกระทรวงการคลังให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ด้านรายรับ ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

    ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป

    เดบิต เงินฝากกระทรวงการคลัง

        เครดิต เงินรายรับ

    ทะเบียนเงินรายรับ

    เดบิต เงินรายรับ

        เครดิต รายได้ตามประเภทที่รับ

(๒) ด้านรายจ่าย ให้บันทึกบัญชี โดยใช้ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป ดังนี้

เดบิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)

เครดิต เงินฝากกระทรวงการคลัง

ในทะเบียนรายจ่ายให้บันทึกลดยอดช่อง “งบประมาณคงเหลือ” และนำยอดดังกล่าวบันทึกในช่อง “เบิกจ่าย”

ข้อ ๑๐ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔๒ ของหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบริหารบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียนและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔๒ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ กรณียังไม่ได้รับเงินและเบิกจ่ายเงินอุดหนุนตามข้อ ๓๕ ภายในปีงบประมาณ ให้ชดเชยเงินไปที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด จำนวนเท่าที่ได้รับจัดสรรในปีนั้น และให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ด้านรายรับ ให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปและบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต รายได้จากรัฐบาลค้ำรับ

XXX

เครดิต เงินอุดหนุนระบุดูแลประมง/เฉพาะกิจ

XXX

(๒) ด้านรายจ่าย ให้จัดทำฎีกาและบันทึกบัญชี โดยใช้ใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป ดังนี้

เดบิต รายจ่าย (หมวดที่จ่าย)

XXX

เครดิต รายจ่ายค้ำจ่าย

XXX”

ข้อ ๑๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕๘ ของหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการบริหารบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียนและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕๘ เมื่อได้รับเงินหรือรับรู้รายได้เงินอุดหนุนระบุดูแลประมง/เฉพาะกิจ ที่ได้ยืมเงินสะสมทรงจ่ายไปพลางก่อน ตามข้อ ๕๕ ให้จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปและบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เจ้าหนี้เงินสะสม

XXX

เครดิต ลูกหนี้เงินสะสม

XXX”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย